

Gençlik Gerçek Sanallığın Peşinde

Şubemizin 19 Mayıs nedeniyle Gençlik konulu düzenlediği EMO FORUM'da Necati Kartal'ın yapmış olduğu sunum gerek içeriği gerekse de sunum biçimi olarak zihinlerimizi kışkırttı. Bu anlamıyla amacına ulaşan bir sunumdu diyebiliriz en azından kendi adıma. Sunumun başında yer alan günümüz gençliğinin özelliklerine ilişkin değerlendirmelerde vurgunun en çok yoğunlaştığı yer, günümüz gençliğinin teknolojiye yatkınlıkları, internet kullanımları ile küresel hareket edebilme kabiliyetleriydi.

İnsanlık tarihinde yazının bulunmasını devrimlerin birincisi, Sanayi Devrimini ikincisi olarak kabul edersek şüphesiz üçüncü devrim de İnternet olacaktır. İnternetin yerküre üzerindeki yarattığı değişimin etkilerini ilk olarak en iyi David Harvey'in ifade ettiği zaman-mekan sıkışmasıyla açıklayabiliriz. Harvey zaman-mekan sıkışmasıyla insan algısındaki zaman ve mekan kavramındaki değişimin ve bu değişimin öncesi yarattığı sıkışıklıktan bahseder. Ne anlatmak istediğimizi daha da açarsak internet sayesinde oturduğumuz evin bir odasından dünyanın diğer kısmındaki odaya bağlanıyor ve iletişime geçebiliyoruz. Yani İnternet sayesinde eski mekan algımıza göre coğrafik olarak uzak olan biriyle anında ve sürekli bilgi sahibiyken eski mekan algımıza göre yakın olan bir alt kat komşumuzu aylarca görmeyip bihaber olabiliyoruz. Kısaca yakındaki uzak, uzaktaki yakınlaşıyor. İnternet sayesinde 12 saatlik uçuş mesafesindeki birisini cad-cam'le odamıza getiriyoruz ve beş dakikalık yürüme mesafesindekini ise odamıza hiç çağırıyoruz. İşte Harvey bu duruma zaman-mekan sıkışması adını veriyor. Bu sıkışmanın bir sonraki boyutuna giren gençliğin artık zaman kavramı da mekan kavramı da farklılaşmıştır. Günümüz gençliği bir önceki kuşağın uzaklık-yakınlık kavramlarına göre düşünmüyor.

Böylelikle yeni iletişim sistemi, insan yaşamının temel boyutları olan zamanı ve mekanı kökten dönüşüme uğrattırıyor. Yerler kültürel, tarihsel, coğrafi anlamlarından soyutlanmakta, işlevsel ağlar ya da görüntü kolajları halinde yeniden bütünleştirilmekte, yerlere özgü mekanın yerine geçen akışkan mekan devreye sokmaktadır. Geçmiş, şimdi ve geleceğin aynı iletide birbiriyle etkileşim içinde olacak şekilde programlanabildiği yeni iletişim sisteminde zaman silinmektedir.

Bu değişime yönelik kaygı ise gerçek ve sanalın birbirine karıştığına yönelik oluyor. Bir alt kat komşusuyla kuracağı ilişkinin daha gerçek, Cad-cam aracılığıyla kurulacak ilişkinin ancak sanal olacağı üzerine yapılan değerlendirmeye ise Manuel Castells neyin sanal neyin gerçek olduğunun sorgulanması gerektiğini söylüyor. Manuel Castells'den aynen aktaralım:

"Kültürler, iletişim süreçlerinden oluşur. Ve bütün iletişim biçimleri, Roland Barthes ile Jean Baudrillard'ın yıllar önce ortaya koyduğu gibi,

göstergelerin üretimine ve tüketimine dayanır. Bu yüzden, "gerçeklik" ile simgesel sunum birbirinden ayrı tutulamaz. Bütün toplumlarda insanlar simgesel bir çevre içinde var olur ve bu çevre aracılığıyla hareket ederler. Dolayısıyla, basılı iletiden görsel-ışitsel iletiye bütün iletişim tarzlarının elektronik bütünleşme çerçevesinde örgütlendiği yeni iletişim düzeninin tarihsel açıdan özgül yönü, sanal gerçekliği devreye sokması değil, sanal gerçekliği kurgulamasıdır. Oxford Günümüz İngilizcesi Sözlüğü'nün yardımıyla ne demek istediğimi açıklamaya çalışacağım: "sanal: ismen değilse de gerçekte, uygulamada öyle olan" ve "gerçek: gerçekte var olan". Buna bağlı olarak, yaşadığı şekliyle gerçeklik her zaman sanal olmuştur, çünkü gerçeklik her zaman uygulamaya belli bir anlam çerçevesi çizen simgeler aracılığıyla algılanır, öyle bir anlamdır ki bu, simgelerin birebir anlamsal tanımları kapsamında verilemez."

Castells'inde belirttiği gibi bir önceki kuşağında iletişim kodlarının yani simgelerinin yüklendiği anlamların da yanıltıcı etkiler olabileceği ve gerçeği yansıtmayacağıdır. İnternet en azından bu gerçekmiş gibi görünen mişli dünyayı açık ediyor. Aslında bu sanallık asıl gerçeği ortaya çıkarıyor da diyebiliriz. Bu açıdan iyimser bir uyanıklık yapıp günümüzün gençliğinin sanal dünyanın bir parçası olmasını bir önceki kuşağın sanallığını gerçek sanmasından daha iyi bir durum olarak da yorumlanabilir.

Daha da pragmatik düşünecek olursak 17 Ağustos depreminde gerçek sanallığın içinde yaşayan gençlik, sanallığının farkında olmayan bir önceki kuşağa göre daha hızlı, daha organize örgütlenip hareket edebildiler. Bunun için Sayın Kartal'ın sunumunda ifade ettiği Buzdağının görünen yüzündeki geleceğe ilişkin umudu taşıyorlar. Ve Sayın Kartal'ın ifade ettiği gibi sadece biraz desteğe ihtiyaçları var.